

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ.— Ἡ διανομὴ τῶν ἀπολύτως ἄκρων θερμοκρασιῶν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Χερσόνησον*, ὑπὸ *Λεων. Ν. Καραπιπέρη*. Ἀνεκονώθη ὑπὸ τοῦ κ. Βασιλ. Αἰγινήτου.

Εἰσαγωγή.

Ὡς εἶναι γνωστόν, τόσον ἀπὸ κλιματολογικῆς ἐπόψεως, ὅσον καὶ ἀπὸ ἐπόψεως πρακτικῶν ἐφαρμογῶν, ἐνέχει μεγάλην σημασίαν ἡ γνῶσις τῶν ἀπολύτως ἄκρων τιμῶν, αἵτινες σημειοῦνται ὑπεράνω τῶν διαφορῶν περιοχῶν.

Ἐπειδὴ ὅμως τὰ ὅρια μεταξὺ τῶν ὁποίων κυμαίνονται αἱ ἐν λόγῳ θερμοκρασίαι ὑφίστανται πολλάκις μεταβολὰς ἐφ' ὅσον αἱ περίοδοι τῶν παρατηρήσεων αὐξάνουν, τότε μόνον αὗται παρουσιάζουν σημαντικὴν σπουδαιότητα, ὅταν αἱ παρατηρήσεις, ἐξ ὧν συνάγονται, εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν μακροχρόνιοι.

Προκειμένου περὶ τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου αἱ παλαιότεραι θερμομετρικαὶ παρατηρήσεις ἄρχονται εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπὸ τοῦ 1858, εἰς τοὺς σταθμοὺς Ἄνδρου, Βόλου, Ζακύνθου, Θήρας, Καλαμῶν, Κερκύρας, Κεφαλληνίας, Λαμίας, Λαρίσης, Μεσολογγίου, Νάξου, Ναυπλίου, Πατρῶν, Σπάρτης, Σύρου, Τρικκάλων, Τριπόλεως καὶ Χαλκίδος ἀπὸ τοῦ 1894, εἰς τὸν σταθμὸν Κυθήρων ἀπὸ τοῦ 1895, εἰς τὸν Σταθμὸν Ἄρτης ἀπὸ τοῦ 1896, εἰς τὸν σταθμὸν Κυπαρισσίας ἀπὸ τοῦ 1899 καὶ εἰς τὸν σταθμὸν Θεσσαλονίκης ἀπὸ τοῦ 1891.

Κατὰ τὸ 1904 ἤρχισαν αἱ παρατηρήσεις εἰς τὸν σταθμὸν Αἰγίου καὶ κατὰ τὸ 1909 εἰς τοὺς σταθμοὺς Περαιῶς καὶ Ἡρακλείου Κρήτης.

Νέα ἐπέκτασις τοῦ Μετεωρολογικοῦ δικτύου ἐγένετο κατὰ τὸ 1915 διὰ τῆς ιδρύσεως τῶν σταθμῶν Ἀνωγείων, Χανίων, Κοζάνης, Ἰωαννίνων, Μυτιλήνης καὶ Προβέζης, ὡς καὶ κατὰ τὸ 1927 διὰ τῆς ιδρύσεως τῶν σταθμῶν Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι αἱ μεγαλύτεραι σειραὶ τῶν παρατηρήσεων ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶναι δυνατόν νὰ βασισθῇ ἡ ἔρευνα περὶ τῆς διανομῆς τῶν ἀπολύτως μεγίστων καὶ ἐλαχίστων θερμοκρασιῶν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Χερσόνησον, ἀπαντῶσιν εἰς 26 Σταθμοὺς, οἵτινες, ἐξαιρέσει τοῦ σταθμοῦ Θεσσαλονίκης, περιορίζονται κάτω τοῦ παραλλήλου πλάτους τῶν 40°, διὸ καὶ τὰ σχετικὰ συμπεράσματα διὰ τὰς περιοχὰς τὰς εὗρισκομένας βορειότερον τοῦ παραλλήλου τούτου δὲν ἔχουν τὴν ἀπαιτουμένην διὰ τοιαύτας μελέτας βαρὺτητα.

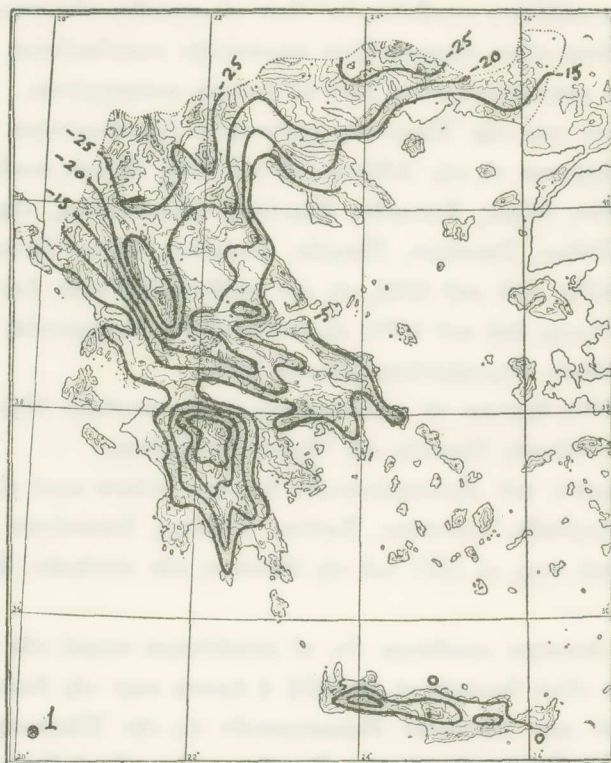
Εἰς τὴν μελέτην ταύτην δίδεται ἡ διανομὴ τῶν ἀπολύτως ἄκρων τιμῶν καὶ τοῦ ἀπολύτως μεγίστου θερμομετρικοῦ δρόμου ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου ἐπὶ

* I. CARAPIPERIS, La distribution des temperatures extrêmes absolues sur la Péninsule Grecque.

τῇ βάσει τῶν μέχρι τοῦδε παρατηρηθεισῶν τιμῶν τοῦ στοιχείου τούτου ἄνευ ἀναγωγῆς αὐτῶν εἰς τὴν στάθμην τῆς θαλάσσης. Ἐπιπροσθέτως δίδεται ἡ διανομὴ τῶν ἐλαχίστων καὶ μεγίστων θερμοκρασιῶν, δύο χαρακτηριστικῶν ἡμερομηνιῶν βάσει τῶν παρατηρήσεων 100 περίπου σταθμῶν διανεμημένων ἐφ' ὅλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος.

Ι. Διανομὴ τῶν ἀπολύτως ἐλαχίστων θερμοκρασιῶν.

Ὡς ἐκ τοῦ χάρτου 1 συνάγεται, αἱ ἀπολύτως ἐλάχισται θερμοκρασίαι ἐν Ἑλλάδι κυμαίνονται ἀπὸ τοῦ -25°C μέχρι τοῦ 0°C ἢ ὀλίγον ἄνωθι τούτου. Μικρὰ

περιοχὴ τῶν Κυκλάδων ὡς καὶ τὸ πεδινὸν ἀνατολικὸν τμήμα τῆς Κρήτης δὲν παρουσίασε μέχρι τοῦδε θερμοκρασίαν ὑπὸ τὸ 0°C .

Αἱ ἀκταὶ τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς Ἡπείρου μέχρι τῆς Μεθώνης μετὰ τῶν νήσων τοῦ Ἰονίου, αἱ νότιαι καὶ ἀνατολικαὶ ἀκταὶ τῆς Πελοποννήσου, ὁλόκληρος ἡ περιοχὴ τοῦ Σαρωνικοῦ, αἱ ἀκταὶ τῆς Ἀττικῆς καὶ αἱ ἀνατολικαὶ τῆς Εὐβοίας, ὁλόκληρον τὸ νησιωτικὸν συγκρότημα τοῦ Αἰγαίου καὶ τὸ μεγαλύτερον τμήμα τῆς Κρήτης, παρουσιάζουν ἀπολύτως ἐλάχιστας θερμοκρασίας, κυμαινομέ-

νας μεταξύ 0° και -5° C, ήτοι παρουσιάζουν κλίμα ήπιον. Εἰς τοῦτο συντελεῖ μεγάλως ἡ θάλασσα, ἡ τοπογραφικὴ διαμόρφωσις καὶ ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῶν ἐξεταζομένων περιοχῶν.

Αἱ ἀνατολικαὶ ἀκταὶ τῆς κεντρικῆς Ἑλλάδος εἶναι ψυχρότεραι τῶν τῆς Δυτικῆς, διότι αἱ πρῶται εἶναι ἐκτεθειμέναι εἰς τοὺς ψυχροὺς καὶ χιονοβόλους ἀνέμους τοῦ βορείου τομέως, τοὺς ὀφειλομένους εἰς τὰ πρὸς βορρᾶν τῆς Ἑλλάδος παρουσιαζόμενα ἀντικυκλωνικὰ συστήματα μόνιμα ἢ κινητὰ. Ἀντιθέτως αἱ ἀκταὶ τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος προστατεύονται ἐκ τῶν ἀνέμων τούτων ὑπὸ τῶν ὄροσειρῶν, αἵτινες διευθύνονται ἐκ ΒΒΔ πρὸς ΝΝΑ. Διερχόμενοι τὰς ἐν λόγῳ ὄροσειρὰς οἱ ψυχροὶ ἀνεμοὶ τοῦ βορείου τομέως κατέρχονται πρὸς τὰ πεδινὰ καὶ τὰς ἀκτὰς, θερμαίνονται δὲ ἀδιαβατικῶς, ἀνερχομένης οὕτω τῆς θερμοκρασίας αὐτῶν σημαντικῶς. Πλὴν δὲ τούτων αἱ ἀκταὶ τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος εἶναι ἐκτεθειμέναι εἰς τοὺς σχετικῶς θερμοὺς ἀνέμους τοῦ νοτίου τομέως.

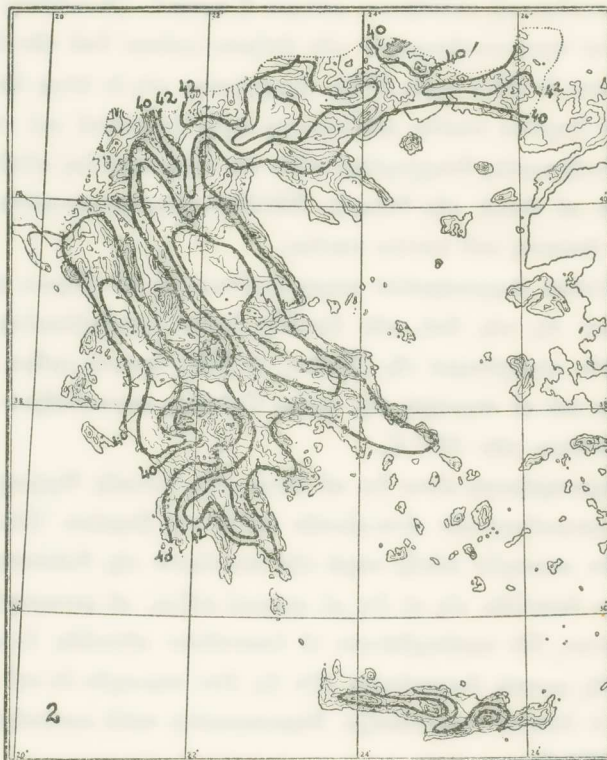
Αἱ χαμηλότεραι θερμοκρασίαι παρατηροῦνται εἰς τὰ βόρεια καὶ ὄρεινα τῆς Ἑλλάδος ὥς καὶ εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ὑψηλῶν ὀρέων περιβαλλομένας κοιλάδας. Τὸ κεντρικὸν ὄρεινὸν συγκρότημα τῆς Πίνδου, τὸ ΒΒΔ ὄρεινὸν τμήμα Βερμίου, Βούρινου, Γράμμου καὶ αἱ περιοχαὶ τῆς νοτίας Ροδόπης παρουσιάζουν ἐλαχίστας θερμοκρασίας κατωτέρας τῶν -25° C.

Ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι ὅτι αἱ ἀκταὶ τῆς Δυτικῆς Θράκης παρουσιάζουν θερμοκρασίας κατωτέρας τῶν ἀνατολικῶν ἀκτῶν τῆς βορείου Ἑλλάδος, ἀκόμη δὲ καὶ τῶν ὄρεινῶν περιοχῶν αὐτῆς παρὰ τὴν γειτνίασιν τῆς θαλάσσης. Τὸ γεγονός τοῦτο ὀφείλεται ἀσφαλῶς εἰς τὸ ὅτι αἱ πολικαὶ μᾶζαι, αἱ μεταφερόμεναι ὑπὸ τῶν βορείων ρευμάτων, δὲν προλαμβάνουν νὰ ὑποστῶσιν οὐσιώδη ἐκ τῶν κάτω θερμανσιν λόγῳ τῆς μικρᾶς ἀποστάσεως τῶν ὥς ἄνω περιοχῶν ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Βουλγαρίας, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει θερμοκρασίας πολὺ κατωτέρας τῶν βορείων περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ κατωτέρα μετρηθεῖσά ποτε θερμοκρασία ἐν Ἑλλάδι εἶναι $-25^{\circ},0$ C καὶ ἐσημειώθη τὴν 27 Ἰανουαρίου τοῦ 1954 εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τῆς Καβάλας, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται εἰς ἀπόστασιν 15 περίπου χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς θαλάσσης. Ἡ ἀμέσως ἀνωτέρα τῆς θερμοκρασίας ἐσημειώθη εἰς τὸν σταθμὸν τῆς Φλωρίνης τὴν 4 Φεβρουαρίου τοῦ 1929 καὶ ἦτο ἴση μὲ $-23^{\circ}, 0$ C.

Αἱ χαμηλαὶ θερμοκρασίαι τῆς περιόδου 26—28 Ἰανουαρίου 1954 ὀφείλοντο, ἂφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὸ λίαν ἰσχυρὸν ἀντικυκλωνικὸν σύστημα (πίεσις κεντρικῆς περιοχῆς μέχρι καὶ πέρα τῶν 1040 mb), τὸ ὁποῖον ἐνεφανίσθη ἀρχικῶς εἰς τὸ ΒΔ ἄκρον τῆς Ρωσίας καὶ ἂφ' ἑτέρου εἰς τὰς χαμηλὰς πιέσεις τῆς Μεσογείου. Συνεπεία τῆς ἰσοβαρικῆς ταύτης καταστάσεως, οἱ ἀνεμοὶ ἔφθασαν τὸν βαθμὸν τῆς θυέλλης, αἱ

ἀφικνούμεναι εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Βαλκανίων ἀέριαι μᾶζαι ἦσαν ἐξαιρετικῶς ψυχραὶ (ἀρктиκαὶ καὶ πολικαὶ ἡπειρωτικαί), ἐσημειώθησαν δὲ ἄφθονοι χιονοπτώσεις ἐφ' ὅλοκλήρου τῆς κεντρικῆς καὶ βορείου ἰδίας Ἑλλάδος. Τὴν ἐσπέραν τῆς 26 Ἰανουαρίου ὁ ἀντικυκλὼν εἶχε τὸ κέντρον του εἰς τὴν Σκανδιναυικὴν χερσόνησον ἐκτείνων γλῶσσαν ὑψηλῶν πιέσεων μέχρι τῆς Βαλκανικῆς, ἐνῶ ἐπὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, βορειοανατολικῶς τοῦ κόλπου τῆς Ἀλεξανδρέττας, ἐδράζετο καλῶς ἀνε-

πτυγμένη ὕφεσις. Ὁ οὐρανὸς κατὰ τὴν νύκτα 26-27 Ἰανουαρίου ἦτο αἶθριος ἐφ' ὅλοκλήρου σχεδὸν τῆς βορείου Ἑλλάδος διὸ καὶ ἡ πτώσις τῆς θερμοκρασίας ἐπηυξήθη. Κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἐσημειώθησαν ἐπίσης αἱ χαμηλότεραι μέχρι σήμερον θερμοκρασίαι εἰς Ἀλεξανδρούπολιν, Σέδες καὶ ἀλλαχοῦ. Γενικῶς ἡ εἰσβολὴ αὕτη ψύχους ὑπῆρξε μία ἐκ τῶν ἰσχυροτέρων, αἵτινες παρετηρήθησαν κατὰ τὴν τελευταίαν 50ετίαν.

2. Διανομὴ τῶν ἀπολύτως μεγίστων θερμοκρασιῶν.

Ἐκ τοῦ χάρτου 2, εἰς ὃν δίδεται ἡ διαδρομὴ τῶν ἀπολύτως μεγίστων θερμοκρασιῶν τῶν παρατηρηθεισῶν μέχρι τοῦδε ἐν Ἑλλάδι, προκύπτει ὅτι αἱ θερμο-

κρασίαι αὗται κυμαίνονται μεταξύ μικρῶν ὁρίων, πολὺ μικροτέρων ἐκείνων μεταξύ τῶν ὁποίων κυμαίνονται αἱ ἀπολύτως ἐλάχισται θερμοκρασίαι.

Τὰς ὑψηλοτέρας θερμοκρασίας παρουσιάζουν ἡ Θεσσαλικὴ πεδιάς καὶ ἡ πεδινὴ περιοχὴ τῆς Βοιωτίας, αἱ πεδινὰ ἐκτάσεις τῆς Δυτικῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ Ἡπείρου, αἱ πεδιάδες τῆς νοτίου Πελοποννήσου, ἡ πεδινὴ Κεντρικὴ Ἑλληνικὴ Μακεδονία καὶ τέλος τὸ ΒΑ ἄκρον τῆς Δυτικῆς Θράκης καὶ ὠρισμέναι περιοχαὶ τῆς Κρήτης.

Αἱ περισσότεραι τῶν ὥς ἄνω περιοχῶν ὀφείλουν τὴν μεγάλην θερμοκρασίαν αὐτῶν εἰς τὸ ὅτι, περιβαλλόμεναι ὑπὸ ὁροσειρῶν ἢ εὐρισκόμεναι εἰς μεγάλην σχετικῶς ἀπόστασιν ἐκ τῆς θαλάσσης, δὲν ὑφίστανται τὴν ἐπίδρασιν τῆς θαλασσίας αὔρας, πλὴν δὲ τούτου οἱ ἐτησαὶ καὶ εἰς αἷς περιπτώσεις φθάνουν μέχρις αὐτῶν, εἶναι ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀσθενεῖς καὶ θερμοί, καθιστάμενοι καυστικοὶ εἰς αἷς περιπτώσεις φθάνουν ὥς καταβατικοὶ ἄνεμοι.

Περιοχαὶ εἰς τὰς ὁποίας αἱ ἀπολύτως μέγισται θερμοκρασίαι δὲν λαμβάνουν μεγάλας τιμὰς εἶναι ὁλόκληρον σχεδὸν τὸ νησιωτικὸν συγκρότημα τῆς Ἑλλάδος, αἱ δυτικαὶ ἄκται αὐτῆς, αἱ ἄκται τῆς Πελοποννήσου καὶ Στερεᾶς καὶ γενικῶς αἱ περιοχαὶ εἰς τὰς ὁποίας ἐπικρατεῖ ἡ θαλασσία αὔρα ἢ οἱ ἐτησαὶ φθάνουν ὥς θαλάσσιοι ἄνεμοι.

Σχετικῶς χαμηλὰς θερμοκρασίας παρουσιάζουν, ἰδίᾳ κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας, αἱ ὀρεινὰ περιοχαὶ τόσον τῆς Ἡπείρου καὶ Στερεᾶς Ἑλλάδος ὅσον καὶ αἱ τῆς Πελοποννήσου. Πολλὰκις εἰς τὰ ὑψηλὰ τμήματα τῶν ὁροσειρῶν τῆς βορείου ἰδίᾳ Ἑλλάδος καὶ Ἡπείρου ἢ εἰς τὰς ἀνηλίους χαράδρας αὐτῶν ἢ χιῶν διατηρεῖται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους.

Θερμοκρασίαι μεγαλύτεραι ἢ ἴσαι πρὸς 45° C ἐσημειώθησαν μέχρι τοῦδε εἰς Λάρισαν (45,0 τὴν 12-7-16), Τρίπολιν (48,0 τὴν 6 καὶ 12-8-1896), Καλάμας (45,0 τὴν 12-6 -1916), Σπάρτην (46,0 τὴν 24-8-24) καὶ Ἡράκλειον Κρήτης (45,7 τὴν 16-6-1914).*

Ἀπασαὶ αἱ ἄνωτέρω θερμοκρασίαι συνέβησαν μὲ οὐρανὸν αἶθριον καὶ ἀνέμους λίαν ἀσθενεῖς, πλὴν τῆς περιπτώσεως τοῦ Ἡρακλείου, ἐνθα ἡ ἀπολύτως μέγιστη θερμοκρασία παρατηρήθη μὲ νότιον ἄνεμον μέτριον.

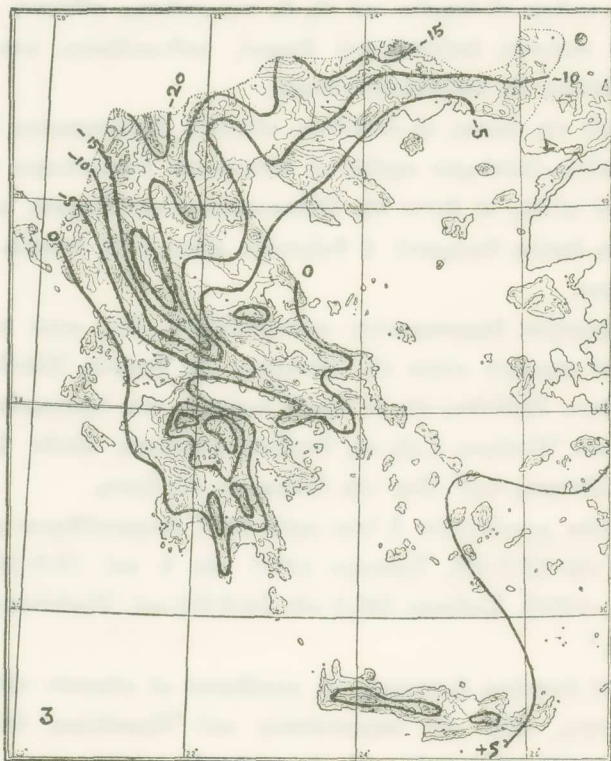
Ἀξίον παρατηρήσεως εἶναι ὅτι αἱ ἀπολύτως μέγισται θερμοκρασίαι εἰς Καλάμας καὶ Ἡράκλειον συνέβησαν κατὰ μῆνα Ἰούνιον. Καὶ ἡ μὲν τοῦ Ἡρακλείου 5 ἡμέρας πρὸ τῆς θερινῆς τροπῆς, ἡ δὲ τῶν Καλαμῶν μίαν ἡμέραν μετ' αὐτήν.

* Αἱ τιμαὶ τῆς Τριπόλεως καὶ Σπάρτης εἶναι ὀλίγον ἀπίθανοι, ὀφειλόμεναι ἴσως εἰς πυρκαϊὰς γειτονικῶν δασῶν.

Τέλος δέον νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα ὅτι, λόγῳ τῆς πολυμορφίας τὴν ὁποίαν παρουσιάζει ὁ ὁριζόντιος καὶ κατακόρυφος διαμελισμὸς τῆς Ἑλλάδος, αἱ καμπύλαι αἱ παριστῶσαι τὴν διανομὴν τῶν ἀπολύτως μεγίστων καὶ ἐλαχίστων θερμοκρασιῶν παρουσιάζουν μεγάλας ἀνωμαλίας.

3. Διανομὴ τῶν ἐλαχίστων θερμοκρασιῶν τῆς 8—9 Ἰανουαρίου 1938 καὶ τῶν ἀπολύτως μεγίστων τοῦ Ἰουλίου 1939.

Ἡ ἐξέτασις τῶν δύο ὡς ἄνω περιπτώσεων γίνεται ἐνταῦθα ἰδιαιτέρως, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι συνέβησαν ὑπὸ καιρικὰς συνθήκας αἰτίνες δημιουργοῦν τοιαύτας

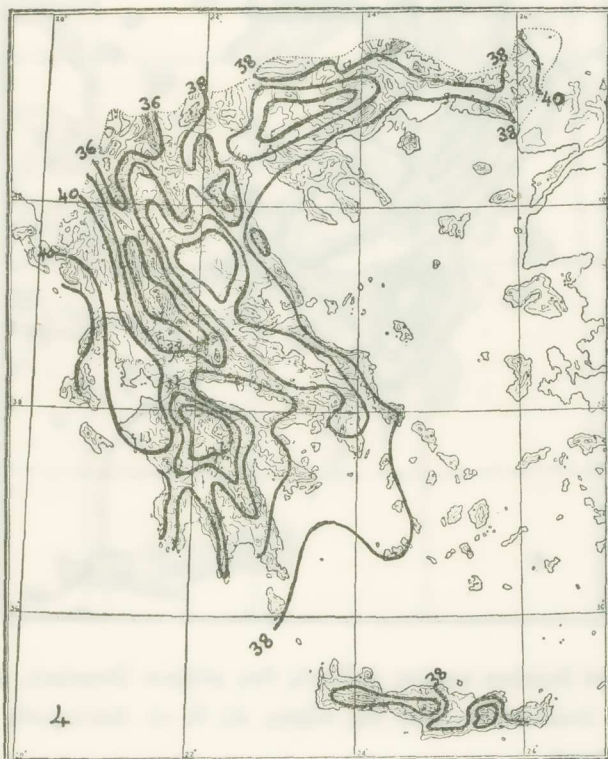
θερμομετρικὰς καταστάσεις καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι εἰς ταύτας ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν σημαντικὸς ἀριθμὸς σταθμῶν τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Τόσον ἡ διανομὴ τῶν ἐλαχίστων ὅσον καὶ τῶν μεγίστων, ἡ διδομένη εἰς τοὺς χάρτας 3 καὶ 4, ὁμοιάζει σημαντικῶς πρὸς τὴν διανομὴν τῶν ἀπολύτως μεγίστων καὶ ἐλαχίστων θερμοκρασιῶν τὴν διδομένην εἰς τοὺς χάρτας 1 καὶ 2.

Αἱ χαμηλαὶ θερμοκρασίαι τῆς 8 καὶ 9 Ἰανουαρίου 1938 ὀφείλονται κυρίως

εἰς ἰσχυρὰν ἐπέκτασιν τοῦ ἀντικυκλώνος τῶν Ἀζορῶν ἐπὶ τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης καὶ τῶν βορείων περιοχῶν τοῦ Αἴμου, ἥτις ἐσημειώθη τὴν 3ην ἡμέραν τοῦ μηνὸς τούτου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς χαμηλὰς πιέσεις, αἵτινες ἐπεκράτουν κατὰ μῆκος τῆς Μεσογείου. Τὴν 6ην ἡμέραν τοῦ ὥς ἄνω μηνὸς ὁ ἀντικυκλὼν περιορίσθη μέχρι τῆς Ἰβηρικῆς χερσονήσου, διατηρήσας ὅμως ζώνην ὑψηλῶν πιέσεων ὑπεράνω τῆς Βαλκανικῆς, ἐνῶ ἐπὶ τῆς Μεσογείου αἱ πιέσεις ἦσαν χαμηλαὶ συνεπεία ὑφέσεως κινουμένης κατὰ μῆκος αὐτῆς καὶ προερχομένης ἐκ τῆς Τύνιδος.

Τὰς βραδυνὰς ὥρας τῆς 7ης Ἰανουαρίου, ἡ ὑφesis εὗρίσκετο ἀνατολικῶς τῆς

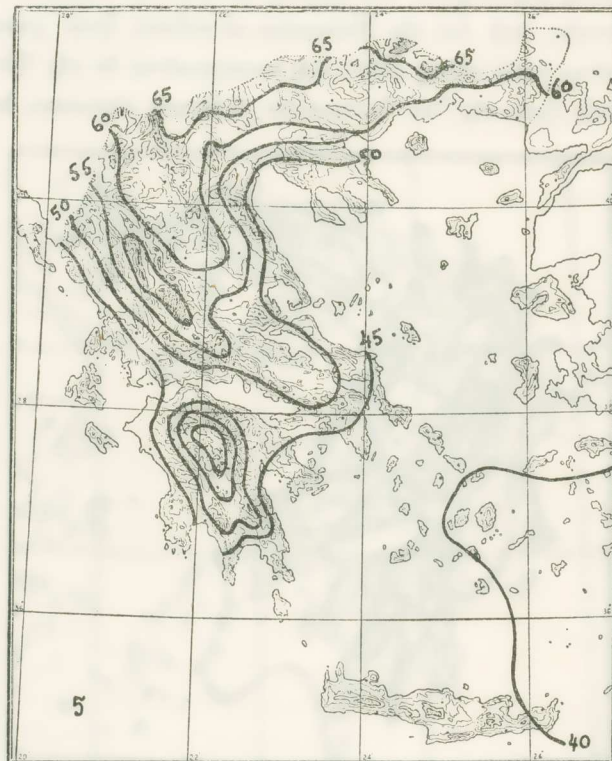

Ρόδου καὶ τὴν 8ω τῆς 8 Ἰανουαρίου αὕτη εἶχε προχωρήσει ἐντὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐνῶ ἡ ζώνη τῶν ὑψηλῶν πιέσεων μετετοπίσθη πρὸς νότον.

Οἱ ἄνεμοι ἀπὸ τῆς 3ης Ἰανουαρίου ἦσαν βόρειοι σφοδροὶ ἕως θυελλώδεις, ἰδίᾳ εἰς τὴν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ νησιωτικὸν συγκρότημα, ἀπὸ δὲ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ ἐν λόγω μηνὸς ἐσημειώθη πτώσις χιόνος, ἥτις τὴν 7ην Ἰανουαρίου ἔφθασε μέχρις Ἀθηνῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς μεγίστας θερμοκρασίας αὗται ἐσημειώθησαν μὲ ἀνέμους ἀσθενεῖς ἕως μετρίους καὶ μὲ οὐρανὸν αἰθρῖον, τῆς ἰσοβαρικῆς καταστάσεως

χαρακτηριζομένης ὑπὸ μεμονωμένων πυρήνων ὀλίγον ὑψηλῆς ἢ ὀλίγον χαμηλῆς πιέσεως, διεσπαρμένων ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς νοτίου Εὐρώπης καὶ Μεσογείου. Ἐπὶ τῆς βορείου Ρωσίας καὶ τοῦ νοτιοδυτικοῦ ἄκρου τῆς Εὐρώπης εὐρίσκοντο δύο ἀντικυκλωνικὰ συστήματα, Συνεπεία τῆς ἰσοβαρικῆς ταύτης καταστάσεως οἱ

ἄνεμοι ἦσαν τοῦ βορείου τομέως ἀσθενεῖς ἕως μέτριοι (ἐτησίαι), οὔτινες εἰς ὥρισμα παρὰ τὰ ἐνηλλάσσοντο μετὰ τῆς αὐρᾶς, εἰς δὲ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἑλλάδος ἔφθανον ὡς θερμοί.

4. Ἀπολύτως μέγιστος θερμομετρικὸς δρόμος.

Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἀπολύτως μεγίστης καὶ ἐλαχίστης θερμοκρασίας ἐνὸς τόπου καλεῖται ὡς γνωστὸν μέγιστος θερμομετρικὸς δρόμος.

Τὸ στοιχεῖον τοῦτο ἐνέχει, ὡς καὶ τὸ ἐτήσιον θερμομετρικὸν εὖρος, μεγάλην σημασίαν ἀπὸ κλιματολογικῆς ἐπόψεως, διότι παρέχει σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τὸν βαθμὸν ἡπειρωτικότητος τῶν διαφόρων περιοχῶν.

Ἐκ τοῦ χάρτου 5 εἰς ὃν δίδεται ἡ διανομὴ τοῦ ἀπολύτως μεγίστου θερμο-

μετριοῦ δρόμου προκύπτει, ὅτι οὗτος κυμαίνεται ἐν Ἑλλάδι μεταξὺ 40° καὶ 65°C περιῖπου, ἥτοι μεταξὺ εὐρέων σχετικῶς ὁρίων· τοῦτο εἶναι χαρακτηριστικὸν τῆς μεγάλης ποικιλίας τῶν κλιμάτων, τὰ ὁποῖα ἀπαντῶσιν ἐν Ἑλλάδι.

Ἡ μικροτέρα τιμὴ ἀπαντᾷ εἰς τὰς νοτιανατολικὰς Κυκλάδας καὶ τὴν Δωδεκάνησον ὥς καὶ τὸ ἄκρον ἀνατολικὸν τμήμα τῆς Κρήτης, τῶν περιοχῶν τούτων παρουσιαζουσῶν κλίμα σχεδὸν θαλάσσιον, ὥς συνάγεται καὶ ἐκ τῆς διανομῆς τοῦ ἐτησίου θερμομετριοῦ εὗρους.

Μικρὰς τιμὰς 40° - 45°C παρουσιάζει ὁ ἀπολύτως μέγιστος θερμομετρικὸς δρόμος εἰς ὁλόκληρον τὸ ὑπόλοιπον νησιωτικὸν συγκρότημα τῆς Ἑλλάδος καθὼς καὶ εἰς τὰ παράκτια τμήματα τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος, τῆς Πελοποννήσου καὶ Στερεᾶς Ἑλλάδος μέχρι τῆς Κεντρικῆς Εὐβοίας.

Αἱ μεγαλύτεραι τιμαὶ ἀπαντῶσιν εἰς τὰ κεντρικὰ ὄρεινὰ συγκροτήματα τῆς Πελοποννήσου, εἰς τὰς ὄροσειρὰς τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ Ἡπείρου, εἰς τὴν Θεσσαλικὴν πεδιάδα καὶ εἰς ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην.

R É S U M É

Dans cette étude l'auteur donne la distribution des valeurs extrêmes absolues de la température de l'air ainsi que le minimum absolu de l'excursion thermométrique annuelle (différence entre le maximum absolu) sur la Peninsule Grecque.

Ensuite il examine les causes réglant cette distribution et enfin il donne la distribution des températures maximum de deux dates représentatives des situations atmosphériques, qui habituellement donnent les températures très hautes et très basses.

B I Β Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

1. *Α. Αἰγινήτης*, Τὸ κλίμα τῆς Ἑλλάδος. Ἀθῆναι 1907 - 1908.
2. *Α. Ἀλεξάνδρου*, Τὸ κλίμα τῆς Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη 1932.
3. *L. Carapiperis*, On the surface temperature of Greek waters. «Geofisica Pura e Applicata». Vol. 23. 1952.
4. *Β. Κυριαζόπουλος*, Τὸ κλίμα τῆς Ἑλληνικῆς κεντρικῆς Μακεδονίας. Ἀθῆναι 1939.
5. *Ἀθ. Λεμβαθηνός*, Ἐπὶ τῆς διατάξεως τῶν ἰσοθέρμων καμπύλων ἐν Ἑλλάδι καὶ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ὕψους ἐπ' αὐτῶν. Πρακτ. Ἀκαδ. Ἀθηνῶν. Τόμ. 7. (1932).
6. *Ἡ. Μαρσιολόπουλος*, Τὸ κλίμα τῆς Ἑλλάδος. Ἀθῆναι 1938.
7. *Ε. Mariolopoulos - Α. Livathinos*, Atlas climatique de la Grèce. Athènes 1934.